

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

TUŽILAC SUDA

PROTIV

RADOVANA KARADŽIĆA
RATKA MLADIĆA

OPTUŽNICA

Richard J. Goldstone, tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu s nadležnošću prema članu 18 Statuta Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (Statut suda), optužuje:

OPTUŽENI

1. **RADOVAN KARADŽIĆ**, rođen 19. juna 1945. u opštini Šavnik, Republika Crna Gora; od oko 13. maja 1992., ili toga dana, do danas predsjednik je administracije bosanskih Srba na Palama.
2. **RATKO MLADIĆ**, rođen 12. marta 1943. u opštini Kalinovik, Republika Bosna i Hercegovina; profesionalni je vojnik i u oružanim snagama bosanskih Srba, ima čin generala. Od oko 14. maja 1992., ili toga dana, do danas zapovjednik je vojske administracije bosanskih Srba.

NADREĐENO SVOJSTVO

RADOVAN KARADŽIĆ

3. **RADOVAN KARADŽIĆ** jedan je od osnivača i predsjednik Srpske demokratske stranke (SDS) u tadašnjoj Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini. SDS je bila vodeća politička stranka među Srbima u Bosni i Hercegovini. Kao predsjednik SDS-a on je bio i jest najmoćniji funkcioner u stranci. Njegove dužnosti, kao predsjednika, uključuju predstavljanje stranke, unutarstranačku koordinaciju i osiguranje da se ostvare svi programski zadaci i ciljevi stranke. On je i dalje na tom položaju.
4. Oko 13. maja 1992., ili toga dana, **RADOVAN KARADŽIĆ** postao je prvi predsjednik administracije bosanskih Srba na Palama. U vrijeme kad je preuzeo taj položaj, njegove ovlasti *de jure*, kao što je opisano u Ustavu administracije bosanskih Srba, uključivale su, među ostalima, zapovjedništvo nad vojskom administracije bosanskih Srba u ratu i miru i ovlast da imenuje, unapređuje i razrješava dužnosti vojne oficire.

5. Pored ovlasti opisanih u ustavu, ovlasti **RADOVANA KARADŽIĆA** kao predsjednika administracije bosanskih Srba, povećane su članom 6 Zakona o narodnoj obrani bosanskih Srba, prema kojoj ga se, između ostaloga, ovlašćuje da nadzire Teritorijalnu obranu u ratu i u miru i izdaje naređenja o upotrebi policije u slučaju rata, neposredne opasnosti i ostalih izvanrednih situacija. Član 39 istog Zakona ovlašćuje ga da u slučaju neposredne opasnosti od rata i drugih izvanrednih situacija rasporedi jedinice Teritorijalne obrane za održavanje reda i mira.

6. Ovlasti **RADOVANA KARADŽIĆA** također su povećane članom 33 Zakonom o unutrašnjim poslovima, kojim ga se ovlašćuje da aktivira rezervni sastav policije u izvanrednim situacijama.

7. **RADOVAN KARADŽIĆ** je provodio gore navedene ovlasti, postupao kao predsjednik administracije bosanskih Srba na Palama i prema njemu se svijet shodno tome i odnosio. U toj je funkciji, *inter alia*, sudjelovao na međunarodnim pregovorima i osobno sklapao sporazume o pitanjima kao što su prekidi vatre i humanitarna pomoć koji su kasnije i primijenjeni.

RATKO MLADIĆ

8. **RATKO MLADIĆ**, 1991. godine postavljen je za zapovjednika 9. korpusa Jugoslavenske narodne armije (JNA) u Kninu, Republika Hrvatska. Zatim, u maju 1992. godine, preuzima zapovjedništvo u Drugoj vojnoj oblasti JNA koja tada, de facto, postaje vojska bosanskih Srba. Po činu je general i od otprilike 14. maja 1992. do danas, zapovjednik je vojske administracije bosanskih Srba.

9. **RATKO MLADIĆ** pokazao je da ima kontrolu nad vojnim pitanjima tako što je pregovarao, *inter alia*, u sporazumima o prekidu vatre i razmjeni zatvorenika; sporazumima o otvaranju aerodroma u Sarajevu; sporazumima o propuštanju humanitarnih konvoja i o prestanku snajperskog djelovanja koji su i primijenjeni.

OPĆE POSTAVKE OPTUŽNICE

10. U razdoblju na koje se odnosi ova optužnica u Republici Bosni i Hercegovini trajalo je stanje oružanog sukoba i djelomične okupacije.

11. Sva djela i propusti navedeni kao teške povrede Ženevskih konvencija od 1949. (nadalje teške povrede konvencija) određeni članom 2 Statuta suda dogodili su se u vrijeme oružanog sukoba i djelomične okupacije.

12. U svim paragrafima koji sadrže navode o zločinima protiv čovječnosti, što su zločini prema članu 5 Statuta suda, navodno počinjena djela ili propusti bili su dio rasprostranjenih, sustavnih i masovnih napada uperenih protiv civilnog stanovništva.

13. Termin “mirovne snage UN-a” kojega se koristi u ovoj optužnici odnosi se i na vojne promatrače UN-a.

14. Mirovne snage UN-a i civili koje se spominje u optužnici čitavo su vrijeme bili zaštićeni Ženevskim konvencijama od 1949.

15. Optuženi po ovoj optužnici bili su dužni pridržavati se zakona i običaja vođenja oružanog sukoba i Ženevskih konvencija od 1949.

OPTUŽBE

16. Optužbe u ovoj optužnici navode se u tri dijela:

I dio optužnice, koji sadrži točke od 1 do 9, optužuje za zločin genocida, zločine protiv čovječnosti i zločine koji su počinjeni nad civilnim stanovništvom i vjerskim objektima na čitavom području Republike Bosne i Hercegovine.

II dio optužnice, koji sadrži točke 10 do 12, optužuje za zločine koji se odnose na snajpersku kampanju nad civilima u Sarajevu.

III dio optužnice, koji sadrži točke 13 do 16, optužuje za zločine vezane uz uzimanje mirovnih snaga UN-a za taoce.

I DIO

TOČKE 1 i 2 (GENOCID) (ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI)

17. **RADOVAN KARADŽIĆ i RATKO MLADIĆ**, od aprila 1992. svojim su djelima i propustima počinili genocid na području Republike Bosne i Hercegovine.

18. Civili, bosanski Muslimani i bosanski Hrvati progonjeni su na nacionalnoj, političkoj i vjerskoj osnovi u cijeloj Republici Bosni i Hercegovini. Na tisuće ih je bilo zadržano u mjestima zatočenja gdje su bili podvrgnuti rasprostranjenim pojavama fizičkog i psihičkog zlostavljanja i neljudskim uvjetima. Među zatvorskim osobljem koje je upravljalo i vodilo mjesta zatočenja Omarska, Keraterm i Luka bili su, među ostalima, Željko Meakić (Omarska), Duško Sikirica (Keraterm) i Goran Jelisić (Luka) s namjerom da unište bosanske Muslimane i bosanske Hrvate kao nacionalne, etničke i vjerske grupe, ubijali su ih i teško ranjavali te im namjerno nametali takve životne uvjete kako bi se izazvalo njihovo fizičko uništenje. Uvjeti u mjestima zatočenja, niže opisani u paragrafima 20-22, u cijelosti se odnose i na ovaj odjeljak.

19. **RADOVAN KARADŽIĆ i RATKO MLADIĆ**, između aprila 1992. i jula 1995., svojim su djelima i propustima i u dogovoru s drugima počinili zločin protiv čovječnosti na području Republike Bosne i Hercegovine tako što su progonili civilno stanovništvo bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata na nacionalnim, političkim i vjerskim osnovama. Kao što je niže navedeno, krivično su odgovorni za protuzakonito zatvaranje, ubojstva, silovanje, seksualno zlostavljanje, mučenje, batinanje, pljačku i neljudsko postupanje prema civilima; za progon političkih vođa,

intelektualaca i stručnjaka; za protuzakonite deportacije i premještanja civila; za protuzakonito granatiranje civila; za prisvajanje i pljačku nekretnina i osobne imovine; za uništavanje privatnih i poslovnih prostorija; te za uništavanje vjerskih objekata.

MJESTA ZATOČENJA

20. Čim su vojne snage iz Bosne i drugih dijelova bivše Jugoslavije počele napadati gradove i sela u Republici Bosni i Hercegovini, na hiljade bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sustavno su izdvajani i okupljani na nacionalnoj, etničkoj, političkoj ili vjerskoj osnovi i zadržani u mjestima zatočenja na čitavom prostoru kojeg su okupirali bosanski Srbi. U ta se mjesta, među ostalima, ubrajaju i:

<u>Mjesta zatočenja</u>	<u>Period u kojem su mjesta zatočenja bila otvorena</u>
Omarska:	od maja do augusta 1992
Keraterm:	od maja do augusta 1992.
Trnopolje:	od maja do decembra 1992.
Luka:	od maja do jula 1992.
Manjača:	od ljeta 1991. do decembra 1992.
Sušica:	od juna 1992. do septembra 1992.
KP Dom Foča:	od aprila do sredine 1993.

21. U mnogima od tih mjesta zatočenja upravljalo je i radilo vojno i policijsko osoblje kao i njihovi izvršitelji, a pod nadzorom RADOVANA KARADŽIĆA i RATKA MLADIĆA. Pored toga, policijski i vojni isljednici bosanskih Srba imali su nesmetan pristup svim mjestima zatočenja i djelovali su u dogovoru s osobljem koje je nadgledalo mjesta zatočenja. Među objekte i osoblje, među ostalima, spadaju i:

<u>Mjesta zatočenja</u>	<u>Zapovjednik</u>	<u>Stražari</u>
Omarska:	Željko Meakić (policija)	policija/vojska
Keraterm:	Duško Sikirica (policija)	policija/vojska
Trnopolje:	Slobodan Kuruzović (vojska)	policija/vojska
Luka:	Goran Jelisić (policija)	paravojska
Manjača:	Božidar Popović (vojska)	vojska
Sušica:	Dragan Nikolić (vojska)	vojska
KP Dom Foča:	Milorad Krnojelac	vojska

22. Na tisuće civila, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, uključujući žene, djecu i starije osobe, duže vrijeme bilo je zatočeno u ovim objektima. Sudski postupak im nije bio omogućen, a njihovo interniranje nije bilo vojno opravdano. Uglavnom su bili zatočeni zbog njihove nacionalne, vjerske i političke pripadnosti. Uvjeti u mjestima zatočenja bili su neljudski i okrutni. Vojno i policijsko osoblje bosanskih Srba zaduženo za vođenje tih objekata, uključujući Dragana Nikolića (Sušica), Željka

Meakića (Omarska), Duška Sikiricu (Keraterm) i druge osobe pod njihovom kontrolom izvrgavali su zatočenike fizičkom i psihičkom zlostavljanju, zastrašivanju i maltretiranju. Osoblje u mjestima zatočenja je, s namjerom da uništi bosanske Muslimane i bosanske Hrvate kao nacionalne, etničke ili vjerske grupe, ubijalo, teško ranjavalo i namjerno nametalo takve uvjete koji bi trebali dovesti do njihovog fizičkog uništenja. Zatočenici su učestalo bili svjedoci i/ili žrtve neljudskih postupaka uključujući ubojstva, silovanja, seksualna zlostavljanja, mučenja, batinanja, pljačke, kao i ostalih oblika psihičkog i fizičkog zlostavljanja. U mnogo slučajeva su zatočene žene i djevojke bile silovane u logorima ili odvođene iz zatočeničkih centara i zatim silovane ili drugačije seksualno zlostavljane na drugim mjestima. Dnevni obroci zatočenika nisu bili dovoljni, a često su davani u količinama koje dovode do izgladnelosti. Medicinska pomoć je bila mala ili nikakva, dok su opći higijenski uvjeti bili uglavnom neprikladni.

PROGON POLITIČKIH VOĐA, INTELEKTUALACA I STRUČNJAKA

23. Vojne strukture bosanskih Srba, te policija bosanskih Srba i njihovi izvršitelji, prema uputama i pod nadzorom **RADOVANA KARADŽIĆA** i **RATKA MLADIĆA**, posebno su se ustremili na progon civilnih političkih vođa i članova najveće političke stranke bosanskih Muslimana, Stranke demokratske akcije (SDA) i vodeće političke stranke bosanskih Hrvata, Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) iz gradova kao što su, među ostalima, Prijedor, Vlasenica, Bosanski Šamac i Foča. Vrlo često je SDS dostavljala liste s imenima vodećih ljudi SDA i HDZ, vojnim i policijskim strukturama bosanskih Srba i njihovim izvršiteljima. Prema tim listama su političke vođe bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata bile hapšene, zatvarane, fizički zlostavljane i, vrlo često, ubijene. Neki od lokalnih vođa SDA koji su bili progonjeni zbog političkih uvjerenja, između ostalih, bili su Muhamed Čehajić (Prijedor), Sulejman Tihić (Bosanski Šamac) i Ahmet Hadžić (Brčko).

24. Pored progona političkih vođa bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, policija, vojska i izvršitelji bosanskih Srba sustavno su progonili, na nacionalnoj ili vjerskoj osnovi, intelektualce i stručnjake bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata iz mnogo gradova i sela, a među ostalima i iz Prijedora, Vlasenice, Bosanskog Šamca i Foče. Progonjeni pojedinci su, među ostalima, bili Abdulah Puškar (akademik), Žiko Crnalić (poslovni čovjek) i Esad Mehmedalija (pravnik) iz Prijedora, te Osman Vatić (pravnik) iz Brčkog.

DEPORTACIJE

25. Hiljade bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata s područja, među ostalim, Vlasenice, Prijedora, Bosanskog Šamca, Brčkog i Foče sustavno su hapšeni i zatvarani u mjesta zatočenja koje su vojska i policija bosanskih Srba uspostavljale i vodile, a s tih su mjesta bili protupravno deportirani ili preseljeni na mjesta unutar ili izvan Republike Bosne i Hercegovine. Pored toga, civilno stanovništvo bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, uključujući žene, djecu i starije osobe, odvedeno je iz njihovih kuća, da bi ih kasnije vojska, policija i izvršitelji bosanskih Srba, pod nadzorom i prema uputama **RADOVANA KARADŽIĆA** i **RATKA MLADIĆA**,

koristili u razmjenama zatočenika. Ove deportacije, kao i one druge, nisu bile provodene u cilju evakuacije zbog sigurnosnih mjera i vojnih potreba ili bilo kojih drugih, zakonitih ciljeva, a dovele su, zajedno s drugim aktivnostima usmjerenim protiv civilnog stanovništva, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, do značajnog smanjenja ili eliminacije civila, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, u nekim okupiranim područjima.

GRANATIRANJE MJESTA NA KOJIMA SU BILI OKUPLJENI CIVILI

26. Vojne snage bosanskih Srba, prema uputama i pod nadzorom **RADOVANA KARADŽIĆA i RATKA MLADIĆA**, u julu 1992. su započele i nastavile do jula 1995. s protuzakonitim gadanjem mjesta na kojima su bili okupljeni civili koja nisu imala vojnu važnosti kako bi ubili, terorizirali i demoralizirali civilno stanovništvo bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata. U te slučajeve, između ostalih, ubrajaju se:

<u>Mjesto/Vrsta civilnog okupljanja</u>	<u>Općina</u>	<u>Dan</u>	<u>Nastradali</u>
Sarajevo (piknik)	Sarajevo	03/07/92	10
Sarajevo (aerodrom)	Sarajevo	11/02/93	4
Srebrenica (igralište)	Srebrenica	12/04/93	15
Dobrinja (nogometna utakmica)	Sarajevo	01/06/93	146
Dobrinja (red za vodu)	Sarajevo	12/07/93	27
Sarajevo (ulica sa stambenim zgradama)	Sarajevo	28/11/93	11
Pijaca Ciglane	Sarajevo	06/12/93	20
Alipašino Polje (djeca u igri)	Sarajevo	22/01/94	10
Cetinjska ulica (djeca u igri)	Sarajevo	26/10/94	7
Sarajevo (Livanjska ulica)	Sarajevo	08/11/94	7
Sarajevo (buvlja pijaca)	Sarajevo	22/12/94	9
Tuzla (korzo)	Tuzla	24/05/95	195

PRISVAJANJE I PLJAČKA IMOVINE

27. Odmah nakon izbijanja oružanih neprijateljstava u Republici Bosni i Hercegovini, snage bosanskih Srba ubrzo su svladale obranu većine sela i gradova. Dok su učvršćivali osvojena područja, a i kasnije, vojska i policija bosanskih Srba i ostali izvršitelji administracije bosanskih Srba, prema uputama i pod nadzorom **RADOVANA KARADŽIĆA i RATKA MLADIĆA**, su sustavno i bezobzirno prisvajali i pljačkali nekretnine i osobnu imovinu bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata. Prisvajanje imovine bilo je rasprostranjeno i vojno neopravdano. To se događalo između aprila 1992. i januara 1993. u Prijedoru, Vlasenici i Bosanskom Šamcu, ali ne i isključivo u tim gradovima.

28. Do prisvajanja i pljačke imovine, između ostalog, dolazilo je na sljedeći način i sljedećim sredstvima:

A. Hiljade civila, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata natjerano je u mjesta zatočenja gdje su ostali duže vrijeme. Odmah po njihovom dolasku u mjesta interniranja bi osoblje zaduženo za te objekte sustavno kralo osobnu imovinu zatočenika, uključujući nakit, satove, novac i druge vrijednosti. Zatočenici bi vrlo rijetko dobili potvrdu za imovinu koja im je bila oduzeta ili povrat same imovine nakon što bi bili pušteni.

B. Civili internirani u te logore bili su svjedoci i/ili žrtve fizičkog i psihičkog zlostavljanja. Nakon što bi bili svjedoci ili bi doživjeli teška zlostavljanja na tisuće zatočenika bilo bi prisilno premješteno iz tih logora u mjesta unutar ili izvan Republike Bosne i Hercegovine. Prije nego što bi bili nasilno premješteni mnogi zatočenici bili su prisiljeni potpisati službene dokumente bosanskih Srba kojima bi se “dobrovoljno” odrekli svojih nekretnina i osobne imovine u korist administracije bosanskih Srba.

C. U više slučajeva su zatočeni civili, bosanski Muslimani i bosanski Hrvati bili odvedeni iz zatočeničkog logora svojim kućama ili poslovnim prostorima gdje bi ih pratioci prisilili da im predaju novac i druge vrijednosti. U drugim slučajevima se zatočenike koristilo kao radnike za utovar imovine iz kuća i poslovnih prostora bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, koja se tovarila na kamione i odvozila u nepoznatom smjeru. Ovo se događalo uz suglasnost i odobrenje onih koji su nadzirali mjesta zatočenja.

D. Mnogi bosanski Muslimani i bosanski Hrvati koji nisu bili internirani u logore bili su prisiljeni ostati u svojim mjestima gdje su izvrgnuti fizičkom i psihičkom zlostavljanju vojske, policije i ostalih izvršitelja bosanskih Srba, paravojskih snaga i samovoljnih pojedinaca. Za mnoge su uvjeti postali neizdrživi, pa su otišli. Mnogi civili su prije odlaska bili prisiljeni potpisati službene dokumente bosanskih Srba u kojima su se “dobrovoljno” odrekli prava na raspolaganje nekretninama i osobnom imovinom u korist administracije bosanskih Srba. U nekim slučajevima bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima koji su napuštali mjesto prebivanja bilo je dopušteno da ponesu ograničenu količinu osobnih stvari i novca, ali i ta bi imovina bila ukradena na kontrolnim točkama bosanskih Srba ili negdje drugdje.

E. U mnogim slučajevima, tokom ili nakon što bi bosanski Srbi vojno osvojili gradove i sela, vojska, policija i ostali izvršitelji bosanskih Srba ušle su u kuće ne-srpskog stanovništva i opljačkali njihovu osobnu imovinu.

UNIŠTAVANJE IMOVINE

29. Progon na cijelom području okupiranom od strane vojske, policije i ostalih izvršitelja bosanskih Srba ili neke treće strane i uz njihovo slaganje, sastojao se od sustavnog uništavanja privatnih i poslovnih objekata bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata. Ovi privatni i poslovni objekti bili bi izabrani i sustavno uništavani na područjima gdje je došlo do prekida neprijateljstva ili gdje ih nije ni bilo. Cilj

ovakvog protuzakonitog uništavanja bio je da se stanovnici ne mogu ili neće vratiti u svoje kuće i mjesta stanovanja. Gradovi, sela i predjeli nastanjeni bosanskim Mulimanima i bosanskim Hrvatima u kojima je došlo do velikog uništavanja imovine su, među ostalima, sljedeći:

<u>Grad/Selo</u>	<u>Općina</u>	<u>Približni datumi kad je došlo do uništenja</u>
Grebnice	Bosanski Šamac	19.-22. april 1992.
Hrvatska Tišina	Bosanski Šamac	19.-22. april 1992.
Hasići	Bosanski Šamac	19.-22. april 1992.
Derventa	Derventa	4. april 1992.
Vijaka	Derventa	4. april 1992.
Bosanski Brod	Bosanski Brod	3. mart 1992.
Odžak	Odžak	juli 1992.
Modriča	Modriča	druga polovina aprila 1992.
Vidovice	Orašje	29. april i 4. maj 1992.
Gradačac	Gradačac	sredina 1992.
Piskavice	Vlasenica	22. april 1992
Gobelje	Vlasenica	28. april 1992.
Turalići	Vlasenica	28. april 1992.
Djile	Vlasenica	1.-3. maj 1992.
Pomol	Vlasenica	1. maj 1992
Gaj	Vlasenica	1. maj 1992.
Bešići	Vlasenica	1. maj 1992.
Nurići	Vlasenica	1. maj 1992.
Vrsinje	Vlasenica	1. maj 1992.
Džamdžići	Vlasenica	8. maj 1992.
Pivići	Vlasenica	11. maj 1992.
Hambarine	Prijedor	23. maj 1992.
Ljubija	Prijedor	23. maj 1992.
Kozarac	Prijedor	24. maj 1992.
Bišćani	Prijedor	20. juli 1992.
Čarakovo	Prijedor	20. juli 1992.
Rizvanovići	Prijedor	20. juli 1992.
Sredice	Prijedor	20. juli 1992.
Žikovi	Prijedor	20. juli 1992.

UNIŠTAVANJE SAKRALNIH OBJEKATA

30. Vojska bosanskih Srba i drugi, sustavno su nanosili štetu i/ili uništavali muslimanske i katoličke vjerske objekte. U mnogo slučajeva dolazilo je do oštećenja i/ili uništavanja sakralnih objekata na područjima gdje su prestala neprijateljstva ili ih nije ni bilo. U ta se mjesta, među ostalima, ubrajaju i ona koja su spomenuta u paragrafu 37 ove optužnice. Vojne i policijske snage bosanskih Srba propustile su poduzeti odgovarajuće i potrebne mjere da bi se osiguralo spomenute vjerske objekte.

31. Gore opisani događaji bili su upereni protiv civilnog stanovništva bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata. Ovakva djela, bilo da su izvedena pojedinačno ili u grupi, a koje je počinila administracija bosanskih Srba, bila su toliko rasprostranjena i provedena na tako sustavan način da su uništila, traumatizirala i dehumanizirala životne aspekte bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata na područjima gdje je administracija bosanskih Srba preuzela kontrolu.

32. **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ**, znali su ili su imali razloga znati, da njima podređene osobe u mjestima zatočenja namjeravaju ubiti ili nanijeti teška fizička i mentalna oštećenja bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima s namjerom da ih unište, u cijelosti ili dijelom, kao nacionalnu, etničku ili vjersku grupu; ili su to i učinili, ali su propustili poduzeti potrebne i odgovarajuće mjere kako bi spriječili takve radnje ili kaznili počinitelje.

33. **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** su samostalno i u dogovoru s drugima planirali, poticali, naređivali ili drugačije potpomagali i sudjelovali u planiranju, pripremi ili izvršenju progona na političkim i vjerskim osnovama ili su znali ili imali razloga znati da njima podređene osobe namjeravaju isto učiniti ili su to već učinili, ali su propustili poduzeti potrebne i odgovarajuće mjere kako bi spriječili takva djela ili kaznili njihove počinitelje.

Tim su djelima i propustima **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** počinili:

Točka 1: GENOCID određen članovima 4(2)(a), (b), (c) i 7(3) Statuta suda.

Točka 2: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI određen članovima 5(h) i 7(1) i 7(3) Statuta suda.

TOČKE 3 i 4 (PROTUZAKONITO ZATOČENJE CIVILA)

34. Od početka neprijateljstava u Republici Bosni i Hercegovini na hiljade bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata bilo je protuzakonito internirano u mjesta zatočenja. Mnoga od ovih mjesta osnovale su i vodile vojska, policija i ostali izvršitelji bosanskih Srba prema uputama i pod nadzorom **RADOVANA KARADŽIĆA** i **RATKA MLADIĆA**. Kao što je opisano u paragrafima 18 i 20 do 22 ove optužnice, što je također uključeno i u ovaj odjeljak, uvjeti u tim objektima bili su neljudski. Nebrojani civili bili su zlostavljani, a mnogi su u tim zatvorima i nestali.

35. **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** su samostalno i u dogovoru s drugima planirali, naređivali, poticali ili drugačije potpomagali i sudjelovali u planiranju i pripremi izvršenja protuzakonitih zatvaranja civila ili su znali i imali razloga znati da su njihovi podređeni protuzakonito zadržavali civile i propustili poduzeti potrebne i odgovarajuće mjere kako bi spriječili takva djela ili kaznili njihove počinitelje.

Ovim su djelima i propustima **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** počinili:

Točka 3.: TEŠKE POVREDE ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949. (nadalje **TEŠKE POVREDE KONVENCIJA**) prema članovima 2(g) (protuzakonito zatočenje civila), 7(1) i 7(3) Statuta suda.

Točka 4: KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA povrede osobnog dostojanstva prema članovima 3,7(1) i 7(3) Statuta suda.

TOČKA 5

(GRANATIRANJE MJESTA NA KOJIMA SU BILI OKUPLJENI CIVILI)

36. Kao što je opisano u paragrafu 26 ove optužnice, a koji ulazi u sastav i ovog paragrafa, vojne snage bosanskih Srba gađale su mjesta na kojima su bili okupljeni civili, a koja nisu imala vojnu važnost, uzrokujući ranjavanje i smrt stotina civila. **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** su samostalno i u dogovoru s drugima planirali, poticali, naređivali ili drugačije potpomagali i sudjelovali u planiranju, pripremi i provođenju protuzakonitih napada na civilno stanovništvo i pojedine civile s vatrenim oružjima za neselektivno gađanje kao što su minobacači, rakete i artiljerija; ili su znali ili imali razloga znati da su vojne snage bosanskih Srba namjeravale protupravno napasti civilno stanovništvo i pojedine civile, ili su to već učinili, ali su propustili poduzeti potrebne i odgovarajuće korake da bi spriječili takvo granatiranje ili kaznili njihove počinitelje.

Ovim su djelima i propustima **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** počinili:

Točka 5: KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA (namjerni napad na civilno stanovništvo i pojedine civile) prema članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta suda.

TOČKA 6

(UNIŠTAVANJE SAKRALNIH OBJEKATA)

37. Od aprila 1992. do kraja maja 1995., na području Republike Bosne i Hercegovine pod kontrolom vojske i policije bosanskih Srba, uključujući područja na kojima nije bilo vojnog sukoba, u velikom se opsegu i sustavno oštećivalo i uništavalo muslimanske i katoličke sakralne objekte. Na području Banje Luke, na primjer, došlo je do gotovo potpunog uništenja vjerskih objekata. Među uništenim objektima na području Banje Luke su:

MUSLIMANSKI SAKRALNI OBJEKTI

<u>Naziv džamije</u>	<u>Mjesto</u>	<u>Dan oštećenja ili uništenja</u>
Sefer-Begova džamija	Banja Luka	09.04.93.
Džamija Ferhadija	Banja Luka	07.05.93.
Džamija Arnaudija	Banja Luka	07.05.93.
Džamija u Vrbanji	Banja Luka	11.05.93.
Zulfikarova džamija	Banja Luka	15.05.93.
Behram-efendijina džamija	Banja Luka	26.05.93.

Mehdibegova džamija	Banja Luka	04.06.93.
Sufi Mehmedpašina džamija	Banja Luka	04.06.93.
Hadži-Begzadina džamija	Banja Luka	04.06.93
Džamija Gazanferija	Banja Luka	04.06.93
Hadži-Sebenova džamija	Banja Luka	14.06.93
Hadži-Kurtova džamija	Banja Luka	14.06.93
Hadži-Pervisova džamija	Banja Luka	06.09.93
Hadži-Osmanija džamija	Banja Luka	08.09.93
Hadži-Omerova džamija	Banja Luka	09.09.93
Hadži-Salihija džamija	Banja Luka	09.09.93

KATOLIČKI SAKRALNI OBJEKTI

<u>Naziv crkve</u>	<u>Mjesto</u>	<u>Dan oštećenja ili uništenja</u>
Crkva sv. Josipa u Trnom	Banja Luka	24.10.91.
Župna crkva	Banja Luka	00.12.91.
Katedrala sv. Bonaventure	Banja Luka	31.12.91.
Samostan sv. Vincenta	Banja Luka	00.12.91.
Seoska crkva	Vujnovići	05.05.95.
Župna crkva	Petričevac	06.05.95.
Crkva sv. Antuna padovanskog i franjevački samostan	Banja Luka	07.05.95.
Župna crkva	Sergovac	07.05.95.
Seoska crkva	Majdan	08.05.95.
Župna crkva	Presnace	12.05.95.

38. Na ostalim područjima su oštećenja i uništenja vjerskih objekata bila široko rasprostranjena. U te se objekte, među ostalima, ubrajaju: Aladža džamija (Foča); Sultan Selim džamija (Doboj), Crkva sv. Petra i sv. Pavla, Kapela Obri i Sevri-Hadžina džamija (Mostar); župna crkva (Novi Šeher) i Čaršijska džamija (Konjic). Vojska i policija bosanskih Srba propustila je poduzeti potrebne i nužne mjere da bi osigurala zaštitu vjerskih objekata.

39. **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** samostalno su i u dogovoru s drugima planirali, poticali, naređivali ili drugačije potpomagali i sudjelovali u planiranju, pripremanju i provođenju uništavanja sakralnih objekata ili su znali ili imali razloga znati da njihovi podređeni namjeravaju oštetiti ili uništiti te objekte ili su to već učinili ali su propustili poduzeti potrebne i odgovarajuće mjere kako bi ih spriječili da to učine ili ih kaznili.

Ovim su djelima i propustima **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** počinili:

Točka 6: KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA (uništavanje i namjerno oštećivanje vjerskih institucija) prema članovima 3 (d), 7(1) i 7(3) Statuta suda.

TOČKA 7 (RASPROSTRANJENO UNIŠTAVANJE IMOVINE)

40. Poslije osvajanja Foče (8. aprila 1992.), Bosanskog Šamca (17. aprila 1992.), Vlasenice (21. aprila 1992.), Prijedora (30. aprila 1992.), Brčkog (30. aprila 1992.) i ostalih općina u Republici Bosni i Hercegovini, vojska i policija, kao i drugi elementi pod kontrolom bosanskih Srba, a pod direktivom i nadzorom **RADOVANA KARADŽIĆA i RATKA MLADIĆA**, sustavno su uništavali poslovne i stambene prostore bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u okupiranim gradovima i selima, ili su drugima dopuštali da to čine, a bez vojnog opravdanja. Područja na kojima je došlo do rasprostranjenog razaranja opisana su u paragrafu 29 ove optužnice i smatraju se dijelom ovog paragrafa.

41. **RADOVAN KARADŽIĆ i RATKO MLADIĆ**, pojedinačno su i u dogovoru s drugima planirali, poticali, naređivali i drugačije potpomagali i sudjelovali u planiranju, pripremanju ili izvršavanju rasprostranjenog, bezobzirnog i protuzakonitog uništavanja imovine bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata koje nije bilo vojno opravdano, ili su znali da njihovi podređeni imaju namjeru uništiti ili će drugima dopustiti da unište imovinu bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata; ili su to već učinili, ali su propustili poduzeti potrebne i odgovarajuće mjere kako bi spriječili razaranja ili kaznili počinitelje.

Ovim su djelima i propustima, **RADOVAN KARADŽIĆ i RATKO MLADIĆ** počinili:

Točka 7: TEŠKE POVREDE KONVENCIJA prema članovima 2 (d) (uništavanje imovine), 7(1) i 7(3) Statuta suda.

TOČKE 8 i 9 (PRISVAJANJE I PLJAČKA IMOVINE)

42. Kao što je opisano u paragrafima 27 i 28 ove optužnice koji su sastavni dio ovog paragrafa, vojska, policija bosanskih Srba i drugi izvršitelji administracije bosanskih Srba, pod direktivom i nadzorom **RADOVANA KARADŽIĆA i RATKA MLADIĆA** sustavno su prisvajali i pljačkali nekretnine i osobnu imovinu civila, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata.

43. **RADOVAN KARADŽIĆ i RATKO MLADIĆ**, samostalno su i u dogovoru s drugima planirali, poticali, naređivali i drugačije potpomagali i sudjelovali u planiranju, pripremanju i provođenju, rasprostranjenog, bezobzirnog i protupravnog oduzimanja nekretnina i osobne imovine u vlasništvu bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, te su znali ili su imali razloga znati da njihovi podređeni namjeravaju prisvojiti nekretnine i osobnu imovinu bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata ili su to učinili, ali su propustili poduzeti potrebne i odgovarajuće mjere kako bi spriječili to prisvajanje i kaznili počinitelje.

Ovim su djelima i propustima, **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** počinili:

Točka 8: TEŠKE POVREDE KONVENCIJA prema članovima 2 (d) (prisvajanje imovine), 7(1) i 7(3) Statuta suda.

Točka 9: KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA (pljačka javne i privatne imovine) prema članovima 3(e), 7(1) i 7(3) Statuta suda.

II DIO

TOČKE 10 DO 12 (DJELOVANJE SNAJPERA U SARAJEVU)

44. Od 5. aprila 1992. godine grad Sarajevo nalazi se pod opsadom snaga vojske bosanskih Srba. Čitavo vrijeme opsade vojska bosanskih Srba i njihovi izvršitelji provodili su sustavnu kampanju namjernog gadanja civila snajperima. Snajperskom kampanjom terorizirano je civilno stanovništvo Sarajeva, koje je rezultiralo znatnim brojem civilnih žrtava, ubijenih i ranjenih, uključujući žene, djecu i starije osobe. Između 5. maja 1992. i 31. maja 1995., snajperima se sustavno, protuzakonito i namjerno ubijalo i ranjavalo civile na područja Sarajeva, među ostalima, i sljedeće osobe:

UBIJENI

Djeca

Elma Jakupović, 2 godine, u Jukićevoj ulici br. 17, 20. jula 1993.

Elvedina Čolić, 4 godine, na Kobiljoj glavi, 8. augusta 1993.

Adnan Kasapović, 16 godina, u Ulici Dj. A. Kuna, 24. oktobra 1994.

Nermina Omerović, 11 godina, u Ulici Djure Daničića, 8. novembra 1994.

Žene

Almasa Konjhodžić, 56 godina, na raskršću Kranjčevićeve i Brodske ulice, 27. juna 1993.

Sevda Kustura, 50 godina, na Špicastoj stijeni, 5. augusta 1993.

Sada Pohara, 19 godina, u Ulici Žarka Zgonjanina br. 13, 30. augusta 1993.

Saliha Čomaga, 38 godina, na Mujkića brdu, Ugorsko, 8. septembra 1993.

Edina Trto, 25 godina, u Ulici Ivana Krndelja, 26. septembra 1993

Hatema Mukanović, 38 godina, u Ulici Obala 27. jula 89, 11. januara 1994.

Radmila Plainović, 51 godina, u Ulici vojvode Putnika, 7. februara 1994.

Lejla Bajramović, 24 godine, u Ulici Borisa Kidriča br. 3, 8. decembra 1994.

Starci

Hajrija Dizdarević, 66 godina, u Ulici Ive Kranjčevića 11, 17. jula 1993.
Marko Stupar, 64 godine, u Ulici Zmaja od Bosne br. 64, 12. januara 1994.
Fadil Zuko, 63 godine, u Ulici Stara cesta bb, 2. februara 1994.
Dragomir Čulibrk, 61 godina, u Ulici Prvomajska bb, 16. juna 1994.

Muškarci

Adnan Mesihović, 34 godine, u Ulici Hasana Brkića, 3. septembra 1993.
Junuz Čampara, 59 godina, u Ulici Milutina Djuraškovića, 6. septembra 1993.
Augustin Vučić, 57 godina, u Ulici Ante Babića, 13. marta 1994.
Jasmin Podžo, 23 godine, u Ulici Mala Berkuša br. 10, 4. marta 1995.

RANJENI

Djeca

Dječak, 2 godine, u Ulici Stara cesta, 26. juna 1993.
Dječak, 12 godina, na bazenu Kupalište, 5. augusta 1993.
Djevojčica, 9 godina, na Kobiljoj glavi, 8. augusta 1993.
Dječak, 14 godina, u Ulici Džemala Bijedića, 3. septembra 1993.
Djevojčica, 8 godina, u Ulici Ivana Krndelja, 3. septembra 1993
Dječak, 15 godina, u Ulici X transverzale bb, 4. oktobra 1993.
Dječak, 13 godina, u Ulici Donji Hotonj II, 10. novembra 1993.
Dječak, 12 godina, Ulica Petra Drapšina, 28. november 1993.
Dječak, 17 godina, u Ulici Džemala Bijedića, 10. januara 1994.
Dječak, 5 godina, Ulica Zmaja od Bosne, 19. juna 1994.
Djevojčica, 16 godina, Ulica Senada Mandića-Dende, 26. juna 1994.
Dječak, 13 godina, Ulica Miljenka Cvitkovića, 22. jula 1994.
Dječak, 7 godina, Ulica Zmaja od Bosne, 18. novembra 1994.
Djevojčica, 13 godina, na raskršću ulica Rogina i Sedrenik, 22. novembra 1994.
Dječak, 14 godina, Ulica Sedrenik, 6. marta 1995.

Žene

Ženska osoba, 20 godina, u Hotonju, 5. augusta 1993.
Ženska osoba, 52 godine, u Ulici Franca Rozmana, 6. augusta 1993.
Ženska osoba, 55 godina, u Ulici Španskih boraca, 30. augusta 1993.
Ženska osoba, 35 godina, u Ulici Ivana Krndelja, 3. septembra 1993.
Ženska osoba, 32 godine, na području ulica Nikole Demonje i Grada Bakua, 6. januara 1994.
Ženska osoba, 46 godina, u Olimpijskoj ulici br. 15, 18. januara 1994.
Ženska osoba, 42 godine, u Ulici 21. maja, 9. maja 1994.
Ženske osobe, 50 i 62 godine, u Ulici Nikole Demonje, 25. maja 1994.
Ženska osoba, 45 godina, Mojnilo - Dobrinja, 13. juna 1994.
Ženska osoba, 46 godina, u Ulici Zaima Imanovića br. 15, 20. jula 1994.

Ženska osoba, 54 godine, u Ulici Baruthana, 8 novembra 1994.
Ženska osoba, 28 godina, u Ulici Zmaja od Bosne, 9. novembra 1994.
Ženska osoba, 28 godina, Ulica Zmaja od Bosne, 18. novembra 1994.
Ženska osoba, 24 godine, u Ulici Franca Lehara br. 3, 8. decembra 1994.
Ženska osoba, 49 godina, u Ulici Sedrenik, 10. decembra 1994.

Starci

Ženska osoba, 71 godina, na tržnici CIGLANE, 17. septembra 1993.
Ženska osoba, 72 godine, u Ulici Nikole Demonje, 2. oktobra 1993.
Ženska osoba, 60 godina, u Lovćenskoj ulici, 7. decembra 1993.
Muška osoba, 63 godine, u Ulici Ante Babića, 13. marta 1994.
Muška osoba, 62 godine, u Ulici Omladinskih radnih brigada, 16. juna 1994.
Muška osoba, 61 godina, u Prvomajskoj ulici bb, 16. juna 1994.
Muška osoba, 67 godina, u Ulici Senada Mandića-Dende, 17. jula 1994.
Muška osoba, 63 godine, u Ulici Sedrenik, 11. decembra 1994.
Muška osoba, 62 godine, u Ulici Sedrenik, 13. decembra 1994.
Ženska osoba, 73 godine, na raskršću ulica Zmaja od Bosne i Muzejske, 18. decembra 1994.

Muškarci

Muška osoba, 36 godina, Trg ZAVNOBIH-a, 1. februara 1993.
Muška osoba, 52 godine, na Kobiljoj glavi, 25. juna 1993.
Muška osoba, 29 godina, u Ulici Stara cesta, 7. oktobra 1993.
Muške osobe, 50 i 56 godina, u Ulici Braće Ribar, 2. novembra 1993.
Muška osoba, 36 godina, u Ulici Stara cesta, 14. decembra 1993.
Muška osoba, 27 godina, u Ulici Zmaja od Bosne, 19. juna 1994.
Muške osobe, 20, 27, 39 i 34 godine, u Ulici Zmaja od Bosne, 9. novembra 1994.
Muška osoba, 29 godina, u Ulici Sedrenik, 8. decembra 1994.
Muške osobe, 46 i 33 godine, na križanju ulica Franje Račkog i Maršala Tita, 3. marta 1995.
Muška osoba, 52 godine, u Ulici Sedrenik, 6. marta 1995.

45. **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** samostalno su i u dogovoru s drugima planirali, naređivali, poticali ili drugačije potpomagali i sudjelovali u planiranju, pripremanju i izvršavanju pucanja na civile snajperima, a znali su ili imali razloga znati da njima podređene osobe pucaju snajperima na civile, te su propustili poduzeti nužne i odgovarajuće mjere da bi spriječili takva djela ili kaznili počinitelje tih djela.

S obzirom na namjerno pucanje na civilno stanovništvo i pojedine civile iz snajpera, što je rezultiralo smrću i ranjavanjem spomenutih civila, kao i na djela i propuste, **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** počinili su:

Točka 10: KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA (namjerni napad na civilno stanovništvo i pojedine civile) prema članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta suda.

S obzirom na ubijanje iz snajpera, između ostalih, i spomenutih civila, kao i na spomenuta djela i propuste, **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** počinili su:

Točka 11: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI prema članovima 5(a) (ubojstvo), 7(1) i 7(3) Statuta suda.

S obzirom na ranjavanje iz snajpera, između ostalih, i spomenutih civila, kao i na spomenuta djela i propuste, **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** počinili su:

Točka 12: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI prema članovima 5(i) (neljudski postupci) , 7(1) i 7(3) Statuta suda.

III DIO

TOČKE 13 do 16 (TAOCI / ŽIVI ŠTIT)

46. Između 26. maja 1995. i 2. juna 1995., pripadnici vojske bosanskih Srba, a prema uputama i pod nadzorom **RADOVANA KARADŽIĆA** i **RATKA MLADIĆA**, uhvatili su na Palama, u Sarajevu, u Goraždu i na drugim lokacijama 284 pripadnika mirovnih snaga UN-a i držali ih kao taoce u namjeri da onemoguće daljnje zračne napade Sjevernoatlantskog saveza (NATO). Cijelo to vrijeme pripadnici vojske bosanskih Srba držali su pripadnike mirovnih snaga UN-a u zatočeništvu, silom ili pod prijetnjom sile. U nekim su slučajevima UN taoci bili i napadnuti. Tokom i nakon odugovlačenih pregovora s vođama bosanskih Srba, UN taoci puštani su na slobodu u nekoliko navrata između 3. juna 1995. i 19. juna 1995.

47. Nakon što su na Palama uhvatili pripadnike mirovnih snaga UN-a, pripadnici vojske bosanskih Srba, prema uputama i pod nadzorom **RADOVANA KARADŽIĆA** i **RATKA MLADIĆA**, odmah su izdvojili neke UN taoce da bi ih upotrijebili kao "živi štit", među kojima su bili i: kapetan Patrick A. Rechner (Kanada), kapetan Oldrich Zidlik (Republika Češka), kapetan Teterevsky (Rusija), major Abdulah Razak Bello (Nigerija), kapetan Ahmad Manzoor (Pakistan) i major Gunnar Westlund (Švedska). Između otprilike 26. maja 1995. i 27. maja 1995., ili u to vrijeme, pripadnici vojske bosanskih Srba privezali su ili na druge načine držali pripadnike mirovnih snaga UN-a protiv njihove volje, kao potencijalne mete NATO-vih zračnih napada, ne bi li lokacije kao što su, između ostalih, bunker s municijom na Jahorinskom Potoku, radar na Jahorini i obližnji centar veze, osigurali od mogućih zračnih napada NATO-a. Visoki politički i vojni funkcioneri iz redova bosanskih Srba obišli su i fotografirali UN taoce koji su bili liscama vezani za bunkere s municijom na Jahorinskom Potoku.

48. **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ** pojedinačno su i u dogovoru s ostalima planirali, poticali, naređivali i drugačije potpomagali i sudjelovali u planiranju, pripremama i provođenju hvatanja civila, to jest pripadnika mirovnih snaga UN-a, kao talaca služeći se njima kao "živim štitom" a znali su ili su imali

razloga znati, da njima podredene osobe namjeravaju uzeti pripadnike mirovnih snaga UN-a za taoce i korisiti ih kao "živi štit", ili da su to već učinili, ali su propustili poduzeti potrebne i odgovarajuće mjere da bi ih u tome spriječili ili kaznili počinitelje tih djela.

S obzirom na pripadnike mirovnih snaga UN-a koje su zarobili i držali kao taoce između 26. maja 1995. i 19. juna 1995., **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ**, svojim su djelima i propustima počinili:

Točka 13: TEŠKE POVREDE KONVENCIJA prema članovima 2(h) (uzimanje civila za taoce), 7(1) i 7(3) Statuta suda.

Točka 14: KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA (uzimanje talaca) prema članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta suda.

S obzirom na pripadnike mirovnih snaga UN-a koji su korišteni kao "živi štit" 26. i 27. maja 1995., **RADOVAN KARADŽIĆ** i **RATKO MLADIĆ**, svojim djelima i propustima počinili su:

Točka 15: TEŠKE POVREDE KONVENCIJA prema članovima 2(b) (neljudsko postupanje), 7(1) i 7(3) Statuta suda.

Točka 16: KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA (okrutni postupak) prema članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta suda.

_____ jula 1995. godine

Richard J. Goldstone
Tužilac